

Tóth, B., Kovács, B., Aszalós, R., Ódor, P. 2017. Nagytestű növényevő fajok és erdészeti fahasználatok együttes hatásának vizsgálata egy pilisi gyertyános-tölgyesben. Poszter. XI. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia, Eger, 2017. November 2-5, Absztrakt kötet, pp. 131.

Nagytestű növényevő fajok és erdészeti fahasználatok együttes hatásának vizsgálata egy pilisi gyertyános-tölgyesben

Tóth Bence^{1,2}, Kovács Bence^{1,3}, Aszalós Réka¹, Ódor Péter¹

¹MTA Ökológiai Kutatóközpont, Ökológiai és Botanikai Intézet, 2163 Vácrátót, Alkotmány u. 2-4.

²ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A-1/C

³ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Növényrendszertani, Ökológiai és Elméleti Biológiai

Tanszék, 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/C

A patás nagyvadfajok állománya Európában és hazánkban is megnövekedett az utóbbi évtizedekben, ami jelentős hatást gyakorol az erdők természetes felújulására. Vizsgálatunk célja az volt, hogy e hatást az újulati egyedek növekedése szempontjából elemezzük. A kísérletben vadkizárás és különböző erdészeti fahasználatok (mikrotarvágás, egyenletes bontás, hagyásfacsoport, lék és kontroll) együttes hatását vizsgáltuk állandósított újulati egyedpárokon, amelyek egyik tagját a vadtól elzártuk. A vizsgálat során rögzítettük az egyedek növekedési tulajdonságait (hajtáshossz, tőátmérő, hajtásszám, levélszám, levélfelület) és rágottságát. A kvantitatív elemzésekhez az újulatban előforduló leggyakoribb fajokat (kocsánytalan tölgy, gyertyán, virágos kőris) vettük figyelembe, a cserjealkatú fajokat összevontan kezeltük. Kialakítottunk továbbá egy olyan ökológiai szempontú módszertant, amellyel a vadhatás különböző aspektusainak leírása mellett jellemezhető az újulati egyedek általános vitalitása is.

Vizsgálatunkban az egyes kategoriális változók gyakorisága az évek előrehaladtával ellenkező irányba változott a vadkizárás hatására; például az egyértelmű vezérhajtással rendelkező egyedek gyakorisága a kerítésen belül nőtt, azon kívül csökkent. Az egyedek növekedése szempontjából a legfontosabb tényező a kezelés (főként lék és tarvágás) hatása volt. A virágos kőrisen kívül minden faj hajtáshossz-növekedése szignifikánsan nagyobb volt az elkerített részen belül. Különbséget mutatott továbbá a vadkizárás hatására a gyertyán hajtásszám- és levélfelület-növekedése, valamint a virágos kőris levélszám-növekedése. A cserjefajok növekedése a hajtásszám kivételével minden változóra szignifikánsan nagyobb volt a kerítésen belül. Mivel a vadhatás egyértelműen a cserjekarakterű fajokat érintette legerősebben, ezért az erdészeti kezelés alatt álló területeken nem csak természetvédelmi szempontból lehet fontos a fajgazdag és jól fejlett cserjeszint megtartása, hanem hatékony védelmet is biztosíthat a főfafaj(ok) újulata számára. A kutatást az OTKA (K111887) támogatta.